

Krisztina-díj, 2020

2011 forró augusztusában, a Gundel kertjének árnyat nyújtó lombjai alatt adtuk át először Gyémánt László festőművész fiatalon elhunyt feleségének emlékére a Krisztina-díjat.

Hol van már az a nyár? – kérdezném a zseniális Zsüivel, akinek innen néhány kőhajításnyira áll a sírja, s akinek a temetésén kívánsága szerint a vak tangóharmonikás énekelte kedvenc dalát: *Úgy sír az őszi szél*. Mostanság a Gundel fája is levelüket hullajtja, ráadásul olyan időket élünk, hogy még a legpatinásabb pesti vendéglő is kénytelen volt lehúzni a redőnyt, szomorúan üres ablakszeimei egykedvűen bámulják a víz nélküli városligeti tavat.

Ilyenkor duplán meg kell becsülni azt, aki maradandó értéket hoz létre, s azt is, aki ehhez önfeláldozón inspirációt, támogatást ad. Az évente átnyújtott díjon, a Benedek György által tervezett bronzplaketten Krisztina arcma látható, a körülötte futó szöveg pedig elárulja, hogy kik és miért kaphatják az elismerést: „a gondoskodó társnak, aki nélkül nem szülehetek volna remekművek”.

Mindig Krisztina-napon tartottuk a díjátadót, amely némi kacskaringóval átköltözött a Károlyi kertbe, de addig hol Székelyi József szavalta Krisztinához írt gyönyörű versét, hol Hernádi Judit idézte fel legközelebbi barátja emlékét, máskor Vukán György dalt írt és játszott hozzá, később Ung-

vári Tamás emlékezett a már csak festményről mosolygó múzsára, Dés László pedig a legszomorúbb hangokat szólaltatta meg hangszerén.

Az első díjazott Fehér László festőművész felesége, Edit volt, s a későbbiek során megkapta többek között Örkény István, Juhász Ferenc és Esterházy Péter özvegye is. Mennyien nincsenek már közöttünk, s az idei megemlékezést a sors még szomorúbbá rendezte. Augusztusban, Krisztina-napon a vírus miatt a halasztás mellett döntöttünk, remélvén, hogy október 16-i születésnapján már a megszokott menetrend szerint a Károlyi kerti étteremben köszönhetjük az idei díjazottat. Ám sajnos úgy tűnik, igaza lesz világhírű tudósunknak, Barabási Albert-Lászlónak – művészeti szalonként is működő otthonának ablakai épp a Károlyi kertre nyílnak –, hogy ezentúl minden másképp lesz. Túpontos definíciója szerint ez a valami még nagyon sokáig itt fog „ólkodni” közöttünk. Gyémánt László ezért első hallásra különös és meglehetősen szívszorító döntést hozott: a lehető legszűkebb körben, szabadban, Krisztina utolsó

GERENDÁS PÉTER ÉS NÓRA

FOTÓK: NAGY ATTILA

útjának végállomásán történék az idei díjátadás. Így Ő is „ott lehet közöttünk”. Egyébként mindig is ott volt. Amikor hét közben ügyeket intézett, kiállítást szervezett, gyógyszert íratott, Lacit vitte orvoshoz, fotózható állapotban tartotta a fészekmeleg műteremotthont. Egy jellemző Krisztina-villanás: baráti társaság – többnyire írók, festők, orvosok – hétfégi traccspartija, egy kevésbé ismert idézet szerzőjének kilétéről folyik a vita. A háziasszony épp egy salátát dob össze, szendvicseket vajaz, de azért a konyhából ő mondja be a telitalálatot. Erre a méltatlanul keveset élt kiváló asszonyra emlékezve adja át most a plakettet és az oklevelet Gyémánt László az idei jutalmazottnak. Akinek nevével még mindig adós vagyok.

Gerendás Nóra.

A Liszt-díjas zeneszerző, szövegíró, előadóművész *Gerendás Péter* felesége. A stílusosan orgonasípként növekvő gyermekek anyja, a házi muzsikálásból lassan big banddé fejlődő csapat motorja, biztatója, ha kell, vizsgasztalója, biztos háttere s – mindeddig – szürke eminenciása. Elfogult vagyok vele is, férjével is. Nőrit „babako-

csival a kézben” ismertem meg, s csüngött rajta mindig még minimum két-három gyerek. Sose láttam nem mosolyogni.

Péter újabban minden koncertjén „bevesz a buliba”, s elmeséli; ausztrál villámtornéjának botcsinálta menedzsereként miként kalauzoltam el a tengerparti Esplanade Hotelbe, ahol néhány tucatnyi lelkes hallgatóság előtt adta első koncertjét egy bizonyos AC/DC nevű együttes – csaknem fél évszázaddal ezelőtt. Ha nem is olyan régen, de évtizedek óta ismerjük egymást Péterrel, s amikor összefutunk, mindig eljártsszuk, hogy megkérdezem: mi újság veletek, Nóri más állapotban van? Ő pedig bólint, hogy igen. Ami esetükben annyit tesz, hogy éppen *nem* vár kisbabát. Mert náluk az a „más” állapot.

A Krisztina-díj egy évtizede alatt talán soha nem volt akkora egyvetérés a kuratórium tagjai közt, mint az idén. A háttérbe húzódó, de biztos hátországként, s ha kell, villámhárítóként is funkcionáló Nórinak szokatlan lesz – ha csak rövid időre is – a reflektorfény. De hát nem is vetül rá ezúttal sem. Az idei megemlékezés különö-

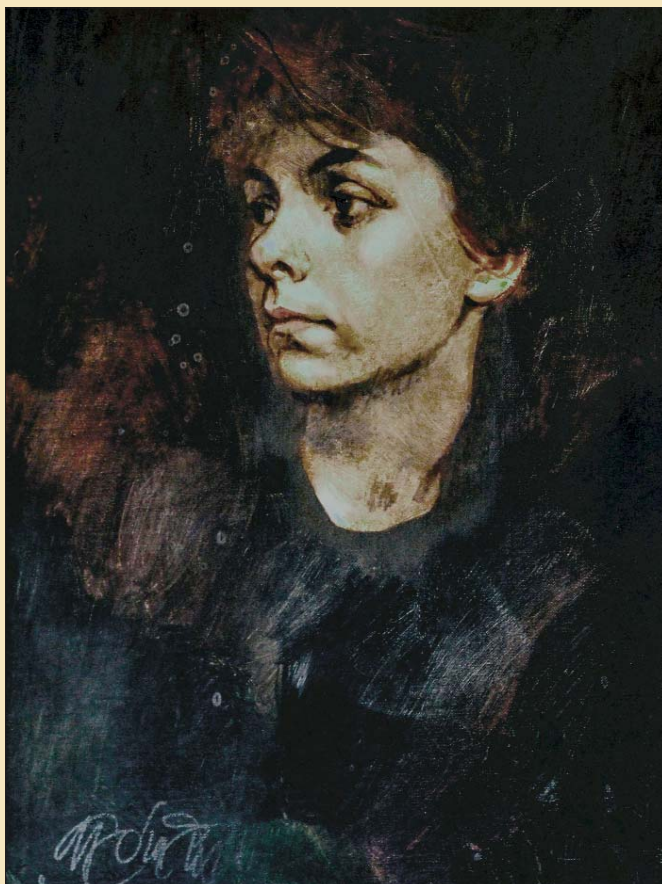

sen fájó és szomorú. Ha úgy tetszik, néma tisztelgés.

Tandorival szólva: a többi béna csend. ❀

*

(A díjat alapító Kárpáti Tamás írását Hernádi Judit olvasta fel a Farkasréti temetőben, a Gyémánt Krisztina sírjánál rendezett megemlékezésen.)

KRISZTINA – GYÉMÁNT LÁSZLÓ FESTMÉNYE

SZÚK CSALÁDI KÖRBE